

บทที่ 6

สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สรุป

ยางพารา เป็นพืช เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ การทำสวนยางพารา เป็นอาชีพที่สำคัญยิ่งของประชาชนในภาคใต้และภาคตะวันออก นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีรายได้จากการส่งออกยางพาราในปืหนึ่ง ๆ มีมูลค่านับหมื่นล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้น เห็นได้จากปริมาณการส่งออกในปี 2529 มีมูลค่า 15,000 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 19,600 ล้านบาทในปี 2530¹ ประเทศไทย เป็นประเทศผู้ส่งออกยางพาราที่สำคัญประเทศหนึ่ง โดยมีปริมาณการส่งออกสูงเป็นอันดับที่ 3 ของโลกรองจาก ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย ปริมาณการส่งออกนี้เป็นจำนวน 95 เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตที่ผลิตได้ทั้งหมด ที่เหลืออีก 5 เปอร์เซ็นต์คือจำนวนที่ใช้ภายในประเทศ จากความสำคัญดังกล่าวมาแล้วนี้ ทำให้รัฐบาลมุ่งที่จะส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเพิ่มผลผลิต การปรับปรุงคุณภาพยาง การปรับปรุงตลาดและความสะดวกในการส่งออก และการสนับสนุนอุตสาหกรรมยาง

ในปัจจุบัน เกษตรกรชาวสวนยางนิยมปลูกยางด้วยยางพันธุ์ดี ทั้งในการทำสวนยางใหม่หรือการปลูกแทนสวนยางเก่าซึ่งเป็นยางพันธุ์พื้นเมือง เพราะยางพันธุ์ดีสามารถให้น้ำยางมากกว่ายางพันธุ์พื้นเมือง 3 ถึง 5 เท่า นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลในการปลูกยางพันธุ์ดี โดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ เกษตร กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ได้เปิดอบรมแนะนำความรู้ เกี่ยวกับการทำสวนยาง การกรีดยางและการทำยางแผ่น สำนักงานกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้ความช่วยเหลือในรูปเงินชุน วัสดุต่าง ๆ และความรู้ทางวิชาการแก่เกษตรกรที่ขอรับการส่งเสริมการปลูกแทนสวนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดี แต่ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเกษตรกรขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำสวนยางพาราที่ถูกต้อง โดยเฉพาะด้านการบำรุงรักษา ได้แก่การใส่ปุ๋ยบำรุงให้แก่ต้นยางที่เปิดกรีดได้แล้ว ทำให้ปริมาณผลผลิตยังไม่สูงเท่าที่ควร

¹ ข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์

แม้จะเป็นสวนยางพาราพันธุ์ดี เกษตรกรส่วนมาก โดยเฉพาะสวนยางขนาดไม่เกิน 12 ไร่ ซึ่งเป็นขนาดสวนที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศ ยังคงทำการกรีดยางโดยไม่มีการใส่ปุ๋ยบำรุง เพราะเชื่อว่ายางพาราต่างจากการปลูกต้นไม้อื่น ซึ่งต้องมีการบำรุงให้ออกดอกออกผล แต่ยางพารามีน้ำยางอยู่ในต้นอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังคิดว่าการใส่ปุ๋ยเป็นการเพิ่มต้นทุนโดยไม่จำเป็นและอาจไม่ได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้นคุ้มค่ากับการลงทุนที่เพิ่มขึ้นด้วย

การศึกษาเพื่อการทำวิทยานิพนธ์นี้ ก็เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและรายได้จากการลงทุนทำสวนยางพารา เพื่อทำการวิเคราะห์หาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนนี้ โดยเลือกศึกษาการลงทุนทำสวนยางพาราขนาดไม่เกิน 12 ไร่ ในการศึกษาได้แยกให้เห็นถึงต้นทุนและรายได้ของการทำสวนยางพารา 2 แบบ คือ การทำสวนยางพาราปลูกแทนและการทำสวนยางพาราปลูกใหม่ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการบำรุงรักษามีผลต่อปริมาณผลผลิตและอายุของโครงการ แม้จะเป็นการปลูกยางพันธุ์เดียวกันก็ตาม ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามและการสังเกตการณ์ จากชาวสวนยางจำนวน 180 ราย ในจังหวัดตัวอย่าง 4 จังหวัด คือ สงขลา นครศรีธรรมราช ระยอง และจันทบุรี และนำมาประกอบการพิจารณาพร้อมกับข้อมูลทุติยภูมิ ผลจากการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

- กรณีสวนยางพาราปลูกแทน ยางพาราจะให้ผลผลิตเมื่ออายุ $6\frac{1}{2}$ - 7 ปี มีอายุโครงการ 26 ปี โดยจะให้ผลผลิตแต่ละปีไม่สม่ำเสมอ คือ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนสูงสุดเมื่อต้นยางพาราอายุ 13 ปี จากนั้นผลผลิตจะค่อย ๆ ลดลงจนถึงอายุ 26 ปี ต่อจากนั้นจะให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าการลงทุน การทำสวนยางพาราปลูกแทนขนาดเนื้อที่เพาะปลูกไม่เกิน 12 ไร่ มีต้นทุนและรายได้ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับ ดังนี้คือ

ต้นทุนในการทำสวนยางพาราปลูกแทนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ในระหว่างปีที่ 7 ถึงปีที่ 26 เป็นจำนวน 989.64 ถึง 2,146.96 บาท ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 128 บาท ค่าใช้จ่ายในการกรีดยางและเก็บน้ำยางเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 435.20 ถึง 865.20 บาท ค่าใช้จ่ายในการทำยางแผ่นเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 114.24 ถึง 549.07 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 297.46 ถึง 619.43 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการทำยางแผ่นมากหรือน้อยนั้น

จะผันแปรตามปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีในแต่ละปี จากการจำหน่ายยางพาราภิโกลรัมละ 17.66 บาท ในระหว่างปีที่ 7 ถึง 26 ทำให้มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี เป็นจำนวนเงิน 1,236.20 ถึง 5,262.68 บาท มีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ระหว่างปีที่ 7 ถึง 25 เป็นจำนวน 160.05 ถึง 3,119.75 บาท และมีผลขาดทุนสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีในปีที่ 26 เป็นจำนวน 392.32 บาท เพราะผลผลิตต่ำ ทำให้รายได้ไม่คุ้มกับต้นทุน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตลอดอายุโครงการ 26 ปีที่ทำการศึกษาก็จะมีกำไรสะสมทั้งสิ้นไร่ละ 39,535.42 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.97 ของรายได้ทั้งสิ้น
$$\left(\frac{39,535.42 \times 100}{77,562.72} \right)$$

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนของแต่ละขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ถึง 10 ไร่ ซึ่งเป็นขนาดสวนที่เกษตรกรทำสวนยางพารากันมากที่สุด ปรากฏว่าต้องใช้เวลาดำเนินการประมาณ 10 ปี ในกรณีที่อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดเท่ากับ 7% และ 15% มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของแต่ละขนาดเนื้อที่เพาะปลูกเท่ากับ 56,956.79 ถึง 124,480.41 บาท และ 9,492.65 ถึง 24,059.69 บาท ตามลำดับและได้รับอัตราผลตอบแทนในโครงการเท่ากับ 18.63% ถึง 19.57% ซึ่งสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ทั้ง 2 อัตราคือ 7% และ 15% จะเห็นได้ว่ายิ่งขนาดเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น ก็จะใช้เวลาดำเนินการเร็วขึ้น มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนในโครงการสูงขึ้นด้วย ในการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการทำสวนยางพาราปลูกแทนขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ถึง 10 ไร่ พบว่า ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10 ไร่ เป็นขนาดเนื้อที่เพาะปลูกที่ให้ผลตอบแทนในการลงทุนสูงที่สุด

- กรณีสวนยางพาราปลูกใหม่ ยางพาราจะให้ผลผลิตเมื่ออายุย่างเข้า 8 ปี มีอายุโครงการ 24 ปี โดยจะให้ผลผลิตแต่ละปีไม่สม่ำเสมอ คือ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น จนสูงสุดเมื่อต้นยางพาราอายุ 13 ถึง 14 ปี จากนั้นผลผลิตจะค่อย ๆ ลดลงจนถึงอายุ 24 ปี ต่อจากนั้นจะให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าการลงทุน การทำสวนยางพาราปลูกใหม่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูกไม่เกิน 12 ไร่ มีต้นทุนและรายได้ ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับ ดังนี้ คือ

ต้นทุนในการทำสวนยางพาราปลูกใหม่เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ในระหว่างปีที่ 8 ถึงปีที่ 24 เป็นจำนวน 1,446.48 ถึง 2,041.19 บาท ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 83.40 บาท ค่าใช้จ่ายในการกรีดยางและเก็บน้ำยางเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 865.20 บาท ค่าใช้จ่ายในการทำยางแผ่นเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 110.55 ถึง 460.63 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 387.33 ถึง 631.96 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการทำยางแผ่นมากหรือน้อยนั้น

จะผันแปรตามปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีในแต่ละปี จากการจำหน่ายยางพาราภิโกรมละ 17.66 บาท ในระหว่างปีที่ 8 ถึง 24 ทำให้มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี เป็นจำนวนเงิน 1,059.60 ถึง 4,415 บาท มีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีระหว่างปีที่ 8 ถึง 22 เป็นจำนวน 211.16 ถึง 2,377.94 บาท และมีผลขาดทุนสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีในปีที่ 23 และ 24 เป็นจำนวน 93.02 และ 386.88 บาท ตามลำดับ เพราะผลผลิตต่ำ ทำให้รายได้ไม่คุ้มกับต้นทุน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตลอดอายุโครงการ 24 ปีที่ทำการศึกษาก็จะมีกำไรสะสมทั้งสิ้นไร่ละ 20,259.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.25 ของรายได้ทั้งสิ้น $\frac{(20,259.59 \times 100)}{50,331.00}$

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน ของแต่ละขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ถึง 10 ไร่ ซึ่งเป็นขนาดสวนที่เกษตรกรทำสวนยางพารากันมากที่สุด ปรากฏว่าต้องใช้เวลาดำเนินการประมาณ 11 ปี ในกรณีที่อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดเท่ากับ 7% และ 15% มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของแต่ละขนาดเนื้อที่เพาะปลูกเท่ากับ 24,222.04 ถึง 57,992.98 บาท และ -624.79 ถึง 3111.44 บาท ตามลำดับ และได้รับอัตราผลตอบแทนในโครงการเท่ากับ 14.67% ถึง 15.85% ซึ่งสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ 7% และ 15% ยกเว้นกรณีขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ไร่ ให้อัตราผลตอบแทนในโครงการ 14.67% จะต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ 15% ดังนั้นการทำสวนยางพาราปลูกใหม่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ไร่ ไม่ควรกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์มาลงทุน จะเห็นได้ว่ายิ่งขนาดเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น ก็จะใช้เวลาดำเนินการเร็วขึ้น มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนในโครงการสูงขึ้นด้วย ในการศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการทำสวนยางพาราปลูกใหม่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ถึง 10 ไร่ พบว่าขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10 ไร่ เป็นขนาดเนื้อที่เพาะปลูกที่ให้ผลตอบแทนในการลงทุนสูงที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบผลจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนยางพาราปลูก แทนกับสวนยางพาราปลูกใหม่ พบว่าถ้าขนาดเนื้อที่เพาะปลูกเท่ากันและอายุเท่ากัน สวนยางพาราปลูกแทนให้ผลผลิตสูงกว่าสวนยางพาราปลูกใหม่ เนื่องจากการบำรุงรักษาโดยเฉพาะการใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยางพารา มีผลอย่างมากต่อปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่จะได้รับในแต่ละปี และต่ออายุการกรีด หรืออายุของโครงการนั่นเอง การใส่ปุ๋ยบำรุงให้แก่ต้นยางเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต แต่ก็สามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตได้มีมูลค่าสูงกว่าต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ดังความแตกต่าง

ที่เห็นได้จากการเปรียบเทียบต้นทุน รายได้และผลตอบแทนของการทำสวนยางพาราทั้ง 2 กรณี ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น เกษตรกรควรสนใจด้านการบำรุงรักษาและใส่ปุ๋ยให้แก่ต้นยางที่ให้ ผลผลิตแล้วด้วย เพราะ เป็นการลงทุนเพิ่มโดยจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุนที่เพิ่มขึ้นนั้น

เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์แล้ว จะเห็นว่า การทำสวนยางพาราขนาด เนื้อที่เพาะปลูก 5 ถึง 10 ไร่ ได้รับผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุน ทั้งสำหรับการทำสวนยางพารา ปลูกแทน และการทำสวนยางพาราปลูกใหม่ ในกรณีที่ชาวสวนมีเงินทุนของตนเอง หรือกู้เงินจาก ธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์ หรือกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ยกเว้นการทำสวนยาง พาราปลูกใหม่ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 5 ไร่ จะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มกับการลงทุน ถ้าต้องกู้เงิน จากธนาคารพาณิชย์มาลงทุน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการทำสวนยางพารา เป็นธุรกิจที่น่าสนใจคือการ ลงทุนอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันที่อัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ ประกอบกับราคายางใน ตลาดโลกมีแนวโน้มจะสูงขึ้น เนื่องจากความต้องการใช้ยางธรรมชาติมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น สาเหตุ ที่สำคัญเนื่องจากความเจริญทางด้านวิทยาการต่าง ๆ ทำให้จำเป็นต้องใช้ยาง เป็นส่วนประกอบ ของผลผลิตอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น เช่น ยางรถยนต์ ผลิตภัณฑ์กีฬา รองเท้า และของเล่น เป็นต้น นอกจากนี้การระบาดของโรคมุ้มนกหรือโรค AIDS มีผลอย่างมากคือ ปริมาณการใช้ยางพารา เพราะอุปสรรคป้องกันการติดเชื้อ เช่น ถุงมือแพทย์ ถุงยางอนามัย จำเป็นต้องผลิตจากยางธรรมชาติ จากเหตุผลและภาวะการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจึงทำให้การ ลงทุนทำสวนยางพารา เป็นธุรกิจที่สมควรได้รับการส่งเสริมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพราะ เป็นอาชีพภาค เกษตรกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ให้ผลตอบแทนทาง เศรษฐกิจสูง ยากที่ จะหาได้ในอาชีพ เกษตรกรรมชนิดอื่น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำสวนยางพารา พบว่ามีปัญหาหลายประการ จึงได้สรุปปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ปัญหาด้านการปลูก

1. เกษตรกรยังขาดความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปลูกและการดูแลรักษาสวนยาง พารา ได้แก่ การใช้วัสดุปลูกที่เหมาะสม ระยะห่างระหว่างแถว การทำทางระบายน้ำ การทำชั้นบันได การปลูกพืชคลุมหรือพืชแซม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ : เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐบาล เช่น สถาบันวิจัยยาง ควรจัดให้มีการอบรมแก่เจ้าของสวนยางพารา ให้ทราบถึงวิธีการทำสวนยางพาราที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจะได้ นำความรู้และเทคนิควิธีในการปลูกไปใช้ ซึ่งจะส่งผลให้ต้นยางพาราแข็งแรงและเจริญเติบโตดีในอนาคตด้วย นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรทำการศึกษา ค้นคว้าว่าสภาพท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้น เหมาะสมที่จะปลูกยางพันธุ์ชนิดใด เพื่อจะได้แนะนำแก่เกษตรกรต่อไป

2. วัสดุปลูก เช่น ดินตอคา หรือยางชำถุง ที่เกษตรกรซื้อไปใช้นั้นบางครั้งไม่ตรงตามพันธุ์ที่ต้องการ ทำให้เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการปลูกเพราะวัสดุปลูกของหน่วยงานรัฐมีไม่ตรงตามเวลาที่ต้องการ เกษตรกรจำเป็นต้องซื้อจากภาคเอกชนจึงทำให้เกิดปัญหาไม่ได้วัสดุปลูกตามต้องการ

ข้อเสนอแนะ : ควรมีการจัดการให้แปลงทำพันธุ์ยางทุกแปลงที่ยังไม่ได้จดทะเบียนมาทำการจดทะเบียน เพื่อได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐบาล เช่น สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สถาบันวิจัยยาง โดยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานรัฐบาลควรเข้าไปตรวจสอบดูแลความถูกต้องของพันธุ์ยางในแต่ละแปลงก่อนที่จะทำการรับรองแปลงผลิตพันธุ์ยางนั้น ๆ ส่วนเกษตรกรก็ควรซื้อวัสดุปลูกจากแปลงผลิตพันธุ์ยางที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานรัฐบาลแล้วเท่านั้น

ปัญหาด้านการบำรุงรักษา

1. เกษตรกรไม่ค่อยบำรุงรักษาหรือใส่ปุ๋ยบำรุงให้แก่ต้นยางที่เริ่มเปิดกรีดแล้ว คือเมื่อยางพารามีอายุ 7 ถึง 8 ปีไปแล้ว โดยเฉพาะสวนขนาดเล็กเนื้อที่เพาะปลูกไม่เกิน 12 ไร่ เกษตรกรบางรายไม่ใส่ปุ๋ยเลย เนื่องจากคิดว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนโดยไม่จำเป็น เพราะถึงไม่ใส่ปุ๋ยบำรุง ต้นยางก็ให้ผลผลิตอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ : ควรให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการ เกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าไปชี้แจงให้เกษตรกรได้เข้าใจว่ายางพาราก็เหมือนพืชอื่น ๆ แม้จะไม่มี การเก็บเกี่ยวผล เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด ซึ่งเกษตรกรใส่ปุ๋ยและดูแลอย่างดี จึงจะให้ผลตอบแทนคุ้มค่า แต่เกษตรกรก็เก็บเกี่ยวน้ำยางจากต้นยาง ดังนั้นในตนเองเดียวกัน เกษตรกรจึงควรใส่ปุ๋ยและดูแลต้นยางเพื่อจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าด้วย ควรชี้ให้เห็นว่าแม้ว่าการใส่ปุ๋ยจะเป็นการเพิ่มต้นทุนแต่ผลผลิตที่ได้รับจะเพิ่มมากขึ้นกว่าต้นทุนที่เพิ่มขึ้นนั้น นอกจากนี้ควรแนะนำ

สูตรปุ๋ยที่เหมาะสม วิธีการใส่ปุ๋ย และช่วงเวลาของการใส่ปุ๋ยด้วย

ปัจจุบัน เกษตรกร เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการใส่ปุ๋ยให้แก่ต้นยางพารา ที่เปิดกรีดแล้ว แต่บางรายไม่สามารถใส่ปุ๋ยได้หรือใส่ปุ๋ยได้จำนวนน้อย เนื่องจากปุ๋ยมีราคาแพง รัฐบาลจึงควรมีนโยบายการจำหน่ายปุ๋ยในราคาถูกเพื่อให้ เกษตรกรที่มีรายได้น้อยมีโอกาสได้ซื้อปุ๋ย มาใช้ในสวนยางพารามากขึ้น เช่น จำหน่ายผ่านสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

2. วัชพืช เป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของการทำสวนยางพารา โดยเฉพาะ เมื่อใน ระยะเวลาที่ยัง เป็นต้นยางอ่อน

ข้อเสนอแนะ : ควรหมั่นดูแลปราบวัชพืช โดยการถาง หรือใช้น้ำยาเคมี นอกจากนี้ ควรปลูกพืชคลุม เพื่อเป็นการลดการเจริญเติบโตของวัชพืช และช่วยรักษาความชื้น ความ อุณหภูมิของหน้าดินไว้ด้วย

3. โรคและแมลง ถ้ามีการระบาดจะทำความเสียหายให้แก่สวนยางพาราได้มาก

ข้อเสนอแนะ : เกษตรกรควรหมั่นตรวจดูแลสวนยางพาราอยู่เสมอ ถ้าพบว่ามี อาการผิดปกติหรือมีการระบาดของโรคใด ก็ควรรายาทาหรือฉีดม็องกันไว้ก่อน ส่วนเกษตรกร ที่ไม่มีความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดโรค ควรปรึกษาเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการ เกษตรหรือผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญที่สามารถให้คำแนะนำได้

4. ไฟป่า ถ้าปล่อยให้สวนยางพารามีสภาพรก จะเป็นสาเหตุให้เกิดไฟป่าได้ง่าย โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ไฟป่าเมื่อเกิดขึ้นแล้วยากจะแก้ไข และทำให้เกิดความเสียหายอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ : การแก้ไขไฟป่าทำได้ลำบาก ดังนั้นควรป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่า โดยการกำจัดวัชพืชและเก็บกวาดกิ่งและใบยางพาราที่ร่วงหล่น นอกจากนี้การทำแนวกันไฟ รอบแปลงยังมีส่วนช่วยได้มาก ข้อสำคัญคือ เมื่อทำแนวกันไฟแล้วต้องทำหน้าที่ม็องกันไฟได้จริง ๆ คือ ให้ความกว้างเพียงพอ และคอยเก็บกวาดใบไม้ กิ่งไม้ที่เป็นเชื้อไฟออกจากแนวกันไฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้ง

ปัญหาด้านผลผลิต

1. เกษตรกรใช้ระบบกรีดยังมีจำนวนวันกรีดยังเกินไป เช่น กรีดยังในสามลำต้นทุกวัน ($\frac{1}{3}$ Sd/1) กรีดยังครั้งต้นสามวันเว้นวัน ($\frac{1}{2}$ S 3d/4) และกรีดยังครั้งต้นสองวันเว้นวัน ($\frac{1}{2}$ S 2d/3) ระบบกรีดยังเหล่านี้ทำให้ผลผลิตที่ได้น้อย รายได้ประจำวันค่อนข้างต่ำ เปลือกยางหมดเร็วเกินไป เปลือกงอกใหม่บาง เมื่อกรีดยังจะได้รับผลผลิตน้อย ต้นยางเป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่ายขึ้น อายุกรีดยังสั้นลง เป็นผลให้ผลผลิตยางทั้งประเทศลดลง และเพิ่มภาระในการส่งเคราะห์ปลูกแทนมากยิ่งขึ้น

สาเหตุที่เกษตรกรใช้ระบบกรีดยังมีจำนวนวันกรีดยังเกินไป มีหลายประการได้แก่

- สวนยางมีขนาดเล็ก ไม่สามารถหมุนเวียนกรีดยังได้
- จ่ายค่าจ้างกรีดยังโดยแบ่งผลผลิต ในกรณีที่เจ้าของสวนไม่ได้กรีดยังเอง (มีประมาณ 26.88 เปอร์เซ็นต์ - ข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ เกษตร) ต้องแบ่งผลผลิตให้คนกรีดยังแล้วแต่จะตกลงกัน รายได้ของคนกรีดยังขึ้นอยู่กับจำนวนวันกรีดยัง และต้องกรีดยังให้ได้จำนวนต้นมากที่สุดในแต่ละวัน
  - เกษตรกรนิยมกรีดยัง $\frac{1}{3}$ ลำต้น เพราะกรีดยังได้จำนวน 500-600 ต้น ซึ่งมากกว่า กรีดยัง $\frac{1}{2}$ ลำต้น เพราะกรีดยังได้เพียง 400-450 ต้นต่อวัน แต่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้นยางมีไม่พอหมุนเวียนกรีดยังและผลเสียอีกประการคือ การกรีดยัง $\frac{1}{3}$ ลำต้น กับต้นยางที่มีขนาดเล็ก จะทำให้ผลผลิตยิ่งลดลงอีก
- เกษตรกรไม่เข้าใจระเบียบการขอทุนส่งเคราะห์ เข้าใจว่าเมื่อกรีดยังจนต้นยางไม่สามารถให้น้ำยางได้แล้วจะสามารถขอทุนใหม่ได้อีก
- ยางบางพันธุ์ให้ผลผลิตต่ำในระยะแรกเช่นพันธุ์ GT 1 ทำให้เกษตรกรเร่งกรีดยังเพื่อจะได้มีโอกาสปลูกยางพันธุ์อื่นทดแทน
- ปัจจุบันมีการซื้อขายน้ำยางสด ชาวสวนเร่งกรีดยังเพราะขายได้ทันที

ข้อเสนอแนะ : เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ เกษตรกรควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าของสวนยาง หรือผู้รับจ้างกรีดยาง ให้รู้ถึงวิธีการกรีดยางที่ถูกต้อง และระบบกรีดยางที่เหมาะสม ระบบกรีดยางที่แนะนำให้ใช้ คือ กรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน ($\frac{1}{2}$ S d2) การกรีดยางด้วยวิธีที่ถูกต้องและใช้ระบบกรีดยางที่เหมาะสม เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มปริมาณผลผลิต สำหรับสวนยางขนาดเล็ก พื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่ อนุโลมให้ใช้ระบบกรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นวันได้ ($\frac{1}{2}$ S 2d/3) แต่จำนวนวันกรีดยางไม่ควรเกิน 160 วันต่อปี

นอกจากการอบรมและฝึกหัดให้เกษตรกรกรีดยางด้วยวิธีที่ถูกต้อง และแนะนำระบบกรีดยางที่เหมาะสมแล้ว เจ้าหน้าที่ควรแนะนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตปริมาณเพิ่มขึ้นด้วย ได้แก่ การใช้ยาเร่งน้ำยาง การกรีดยางหน้าสูง

2. คุณภาพยางแผ่นดิบที่เกษตรกรผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ เป็นเหตุให้ถูกพ่อค้ายางที่รับซื้อกดราคา การตีราคาจะทำโดยพ่อค้ายางโดยจะพิจารณาคร่าว ๆ ด้วยสายตาว่าเป็นยางแผ่นชั้นใด ดังนั้นถ้าเกษตรกรยังทำยางแผ่นคุณภาพต่ำ จะยิ่งถูกตีราคาต่ำ โดยไม่มีโอกาสต่อรอง เพราะพ่อค้ายางจะอ้างว่าเป็นยางคุณภาพต่ำ แผ่นหนา ความชื้นสูง ยางสกปรก เสียเวลาในการรมควันนาน นอกจากนี้เมื่อส่งยางเหล่านี้ออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ก็จะถูกกดราคาจากประเทศผู้ซื้อด้วย

สาเหตุที่ทำให้เกษตรกรผลิตยางแผ่นที่มีคุณภาพต่ำ

- ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในวิธีการทำยางแผ่นชั้นดี
- อุปกรณ์ที่ใช้ไม่สะอาด น้ำกรดมีคุณภาพต่ำ
- คิดว่าการทำยางคุณภาพดี ไม่คุ้มค่า เพราะพ่อค้ายังคงกดราคา ผู้ทำยางคุณภาพต่ำแต่ได้น้ำหนักมาก ๆ ดีกว่า นอกจากนี้การทำยางแผ่นชั้นดีต้องเสียค่าน้ำกรดสูงกว่า และใช้เวลาในการทำนานกว่า

ข้อเสนอแนะ : เจ้าหน้าที่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ เกษตรกรควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการทำยางแผ่นชั้นดี ซึ่งให้เห็นว่าการทำยางแผ่นที่มีคุณภาพดีจะได้รับ

ราคาดีไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าซื้อขาย เป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร ยางแผ่นที่มีคุณภาพดีจะเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ เป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศด้วย นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ควรสอนให้เกษตรกรรู้จักยางแผ่นชั้นต่าง ๆ เพื่อสามารถตัดสินใจได้ว่ายางแผ่นของตนอยู่ในระดับชั้นใด จะได้มีโอกาสต่อรองกับพ่อค้ารับซื้อขายมากยิ่งขึ้น

ปัญหาด้านการจำหน่าย

1. ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการจำหน่ายคือถูกพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อขายกดราคา หรือใช้เครื่องชั่งที่ไม่เที่ยงตรง โดยเฉพาะเกษตรกรเจ้าของสวนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองซึ่งจะเข้ามาขายแก่พ่อค้าในเมืองเองก็ไม่คุ้มค่า เพราะผลผลิตมีน้อยไม่คุ้มค่าเดินทาง จำเป็นต้องขายแก่พ่อค้าเร็ว ทำให้ต้องเสียเปรียบให้แก่พ่อค้าเหล่านั้นมาก ยิ่งถ้าต้องผ่านพ่อค้าคนกลางหลายชั้นเกษตรกรก็จะยิ่งถูกกดราคามากขึ้น

ข้อเสนอแนะ : การแก้ไขปัญหาคือการที่พ่อค้าคนกลางกดราคาซื้อขาย ทำให้หลายประการดังนี้

ก. เกษตรกรควรจัดตั้งให้มีการรวมกลุ่มขายยางขึ้น เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง มีโอกาสให้พ่อค้าคนกลางมาประมูลรับซื้อขาย เพราะขายยางในปริมาณมาก ซึ่งจะช่วยทำให้ได้รับราคาดีมากยิ่งขึ้น สำหรับการรวมกลุ่มขายยางนี้เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตรควรแนะนำให้เกษตรกรมีความรู้และเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับ และควรช่วยเหลือชักชวนเกษตรกร ให้จัดตั้งกลุ่มขายยางขึ้น

ข. ระบบการตลาดยางของประเทศไทยมีลักษณะเป็นตลาดของผู้ซื้อ เกษตรกรชาวสวนยางตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบพ่อค้ารับซื้อขายตลอดเวลา ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจให้เกษตรกรปรับปรุงคุณภาพผลผลิต รัฐควรพิจารณาปรับปรุงระบบการตลาดใหม่ ควบคุมการค้า เน้นการของพ่อค้าให้ใกล้ชิด และลงโทษพ่อค้าที่เอาไรต์เอาเปรียบเกษตรกร เช่นยึดใบอนุญาตไม่ให้ประกอบการค้าไป นอกจากนี้บางระยะรัฐควรมีมือเข้าดำเนินการในเรื่องการประกันราคาและรับซื้อขายเองบางส่วนด้วย

ค. รัฐบาลควรช่วยเหลือด้านความสะดวกในการคมนาคม เช่น สร้างถนน เข้าหมู่บ้านต่าง ๆ เจ้าของสวนยางจะได้มีโอกาสขายโดยตรงกับพ่อค้าอยู่ที่อำเภอหรือจังหวัด เป็นการช่วยให้เกษตรกรขายยางได้ราคาดีขึ้น เพราะไม่ถูกตัดราคาผ่านพ่อค้าคนกลางหลายชั้น นอกจากนี้ถ้าการคมนาคมสะดวก ถึงแม้เกษตรกรจะขายให้แก่พ่อค้าเร็ว หรือพ่อค้าในหมู่บ้าน ก็ยังได้ราคาดีขึ้น เพราะพ่อค้าจะไม่กดราคา เป็นค่าขนส่งมากนัก

ง. เกษตรกรควรให้ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับราคายางพารา ซึ่งประกาศทางวิทยุ โดยสถาบันวิจัยยางทุก ๆ วัน เพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลงของราคา เนื่องจากราคายางในประเทศไทยจะขึ้นหรือลง เกี่ยวข้องอยู่กับราคายางในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดมาเลเซีย และตลาดสิงคโปร์

จ. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องชั่งในหมู่บ้าน หรือในกลุ่ม เกษตรกรที่ตั้งบ้านเรือนใกล้กัน ควรจัดซื้อเครื่องชั่งของกลุ่มไว้บ้าง เพื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของน้ำหนักที่ชั่งจากตาชั่งของพ่อค้ารับซื้อยาง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่หน่วยราชการ เช่น พาณิชย์จังหวัด ควรหมั่นไปตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องชั่งของพ่อค้ารับซื้อยางรายใหญ่ ๆ ในเมืองค้าย

2. ความล้มเหลวของกลุ่มขายยางที่จัดตั้งขึ้น แม้ว่าเกษตรกรโดยเฉพาะเจ้าของสวนยางขนาดเล็กจะได้พยายามรวมกลุ่มกันขายยาง แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

- เจ้าหน้าที่หน่วยราชการที่ไปช่วยเหลือ และกรรมการของกลุ่ม ไม่ได้ทำงานอุทิศผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มอย่างจริงจัง

- ยางแผ่นของสมาชิกกลุ่ม มีคุณภาพแตกต่างกัน บางคนมียางคุณภาพต่ำกว่าแต่อยากขายได้ราคาเดียวกับสมาชิกคนอื่นที่มียางคุณภาพสูงกว่า

- ความจำเป็นในการใช้เงินของสมาชิกกลุ่มไม่เท่ากัน บางคนอาจมีรายได้จากอาชีพอื่นเสริม แต่บางคนทำสวนยางแต่เพียงอย่างเดียว การนัดวันขายยางทุก ๆ 15 วันจึงอาจนานเกินไปสำหรับสมาชิกกลุ่มบางคน

การที่จะทำให้กลุ่มขายยางที่เกษตรกรรวมกันจัดตั้งขึ้นประสบความสำเร็จ ควรทำดังนี้

ก. เจ้าหน้าที่หน่วยราชการที่ไปช่วยเหลือ และกรรมการของกลุ่ม ต้องมีความซื่อสัตย์จริงใจ อุทิศตนทำงานอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อกลุ่ม

ข. สมาชิกของกลุ่ม ควรปรับปรุงคุณภาพของยางแผ่นให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน โดยเจ้าหน้าที่หน่วยราชการ อาจแนะนำให้ทราบถึงวิธีการทำยางแผ่นขั้นต้น

ค. มีการรวบรวมเงินทุน หรือตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้น เพื่อจัดสินเชื่อบริหารยะสั้นในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกกลุ่มบางคนในช่วงระยะเวลาที่รอให้ถึงวันนัดขายยาง กลุ่มออมทรัพย์นี้ต่อไปอาจขยายวัตถุประสงค์โดย การช่วยเหลือสมาชิกในรูปสวัสดิการอื่น ๆ เช่น ด้านการรักษาพยาบาล การศึกษา กลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จและเริ่มต้นมาจากการรวมกลุ่มขายยางได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตข้าวปล้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช นอกจากนี้การกำหนดวันนัดขายยางให้สั้นเข้า เช่น จากทุก ๆ 15 วัน เป็นทุก ๆ 7 วัน ก็จะเป็นการช่วยเหลือความเดือดร้อนแก่สมาชิกกลุ่มได้

3. การแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตยางอื่น ๆ ที่ส่งยางออกขายในตลาดโลก

ข้อเสนอแนะ :

ก. รัฐควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตให้ดีขึ้น เพื่อสามารถแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ และผลผลิตเป็นที่ต้องการของประเทศผู้รับซื้อ

ข. หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ควรขยายตลาดต่างประเทศที่รับซื้อยางพาราให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ปัญหาด้าน เงินทุน

การทำสวนยางพารา ต้องมีการลงทุนไปก่อนหลายปี ประมาณ 7 ถึง 8 ปี จึงจะมีผลผลิตตอบแทน ดังนั้นในช่วงที่ยังไม่มีรายได้ อาจทำให้เกษตรกรขาดเงินทุนหมุนเวียน บางครั้งต้องมีการกู้ยืมเงิน การกู้ยืมเงินจากธนาคารมีระเบียบและขั้นตอนยุ่งยาก โดยเฉพาะเจ้าของสวนยางขนาดเล็กจะประสบปัญหา เงินทุนมากกว่า เจ้าของสวนยางขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะ :

ก. รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดหาแหล่ง เงินกู้ยืม ประเภทสินเชื่อ ระยะยาวในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และลดระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกร เป็นการส่งเสริมการลงทุน

ข. เกษตรกรควรปลูกพืชแซมในช่วงต้นยางอ่อนอายุไม่เกิน 3 ปี เช่น ถั่ว ข้าวโพด เป็นการเสริมรายได้ในระหว่างที่ต้นยางยังไม่ให้ผลผลิต

ปัญหาด้านอื่น ๆ

1. เกษตรกรบางคนต้องการจะขยายพื้นที่การทำสวนยางพารา แต่ไม่มีเงินทุนพอที่จะซื้อที่ดินเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ : รัฐบาลควรจัดสรรที่ว่างเปล่าในเขตที่เหมาะสม ให้เกษตรกรเช่าระยะยาว โดยเก็บค่าเช่าอัตราต่ำ เป็นการส่งเสริมอาชีพการทำสวนยางพารามากยิ่งขึ้น

2. พื้นที่ที่ไม่เคยปลูกยางพารามาก่อน ไม่สามารถขอรับการสงเคราะห์จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้

ข้อเสนอแนะ : รัฐบาลควรขยายขอบเขตการให้ความช่วยเหลือไปยังเกษตรกรในการทำสวนยางพาราบนพื้นที่ที่ไม่เคย เป็นสวนยางพารามาก่อน โดยมีการเรียกเก็บเงินคืนเป็นบางส่วนเมื่อสวนยางพาราให้ผลผลิตแล้ว เพื่อนำเงินนี้มา เป็นทุนหมุนเวียนของกองทุนต่อไป